

Stockholm 14 februari 2014

Yttrande från hästnäringen: Reglering i djurskyddsförordningen beträffande frivilliga kontrollprogram för djuromsorg

Ert diarienummer: L2013/2984

Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) önskar lämna följande synpunkter i rubricerat ärende. Yttrandet är ett gemensamt svar från Hästnäringens Djurvälståndskommitté, Hästnäringens Avelskommitté, Hästnäringens Smittskyddskommitté samt dess Antidopnings- och Medicineringskommitté, dessutom Avelsföreningen för Varmblodiga Hästen, Svensk Galopp, Svensk Travsport, Svenska Hästavelserbundet, Svenska Ridsportförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Brukshästorganisationernas Samarbetskommitté och HNS.

Remissvar

I grunden positiva

Hästnäringen arbetar långsiktigt för att förbättra djurskyddet, då denna fråga är central för oss. Vi ser att en allt för hög detaljeringsgrad i lagar och förordningar leder till att förbättringsarbetet bromsas upp. Vi ser att möjligheten att införa egenkontrollprogram ger oss förutsättningar att hitta långsiktigt hållbara lösningar.

Hästnäringen ser positivt på möjligheten att införa egenkontrollprogram kopplade till djurskyddslagstiftningen. Rätt utnyttjat kan egenkontrollprogram inom hästnäringen höja djurskydds nivån samtidigt som det succesivt skulle kunna ersätta dagens mycket dyra, byråkratiska, kvalitativt ojämna och i vissa avseenden rättsosäkra system med bl.a. ban- och tävlingsveterinärer i tävlings sammanhang. Idag har Svensk Travsport som enda hästorganisation ett egenkontrollprogram kallat Travarhälsan. Detta är kopplat till tävlingsverksamheten, dock inte kopplat till undantag från lagstiftningen. Vi ser att fler organisationer kan komma att följa efter Svensk Travsport och införa liknande program särskilt om möjlighet finns till undantag från lagstiftningens krav. Detta innebär att även andra delar av hästnäringen än de rent tävlingsinriktade kan komma att införa egenkontrollprogram.

För hästnäringens del ser vi också att flera parter kan vara aktuella för att vara med i ett egenkontrollprogram hanterat av respektive organisation. Detta beror på dels på nuvarande lagstiftning dels på organisationernas egna regler såsom tävlingsreglementen. Det finns olika grupper som kan vara aktuella och några av dessa är; djurhållare, tränare, ryttare, djurägare,

uppfödare med fler. Det bör således bli organisationerna som blir Jordbruksverkets naturliga motpart och kontrollobjekt.

EU-förslaget till kontroll- och djurhälsoförfordning tar även upp begreppet ”aktör” – ett begrepp som både hästnäringen och Jordbruksverket har påtalat är för vitt och därmed blir för svårt att använda.

Incitament för att delta

Remissförslaget andas viss tveksamhet till näringarnas förmåga att ta ansvar för djurskyddet och en bristande förståelse för varför det finns behov av kontrollprogram. Det anges t.ex. under övriga frågor på sidan 6 att incitament för att ansluta sig till ett kontrollprogram huvudsakligen är ekonomisk vinning. Självklart är möjliga besparingar viktiga incitament men inom hästnäringen finns också drivkraften att ytterligare förstärka djurskyddet genom den kunskaphöjning och statistiska grund som ett deltagande i ett egenkontrollprogram av Travarhälsans typ innebär.

Rättssäkerhet

Hästnäringen ser vissa svagheter utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv. I förslaget till ny förordningstext anges bl.a. att ”Jordbruksverket får besluta att det undantag som beslutats om (dispens) ska upphöra att gälla eller förenas med ytterligare villkor om de villkor som är knutna till undantaget inte uppfylls eller om djurhållaren i övrigt inte följer bestämmelser om djurskydd.” (32 e §). Med skrivningen går det att utesluta någon ur ett kontrollprogram på i princip vilka brister som helst oavsett allvarlighetsgrad. Det kan gälla t.ex. mindre brister kopplat till lagstiftningen men inte till kontrollprogrammet och dessa bör ju lämpligen åtgärdas via djurskyddskontrollen på sedvanligt sätt. Att sådana mindre brister ska rendera i att man utesluts ur ett kontrollprogram kan få stora konsekvenser för den enskilde.

Kostnader

Den kostnad det innebär att ta fram/omarbета ett kontrollprogram tas inte upp i konsekvensutredningen, en brist som behöver åtgärdas eftersom detta utgör en avsevärd kostnad för näringen som bör tas hänsyn till. Med föreliggande förslag kan det också förväntas att befintliga kontrollprogram tvingas omarbetas till betydande kostnader, något som inte kan utelämnas i konsekvensutredningen.

Undantag från lag, förordning eller föreskrift

Departementet anger under författningsändringar på sidan 6 att förslaget inte innebär att det ska vara möjligt att bevilja undantag från djurskyddslagens eller djurskyddsförordningens bestämmelser. Hästnäringen anser att det i framtiden kan finnas ett sådant behov och att det därför är viktigt att frågan hanteras inom ramen för remissarbetet. Det är angeläget att det skapas en helhetslösning.

Byråkrati

Viktigt för hästnäringen är att en ny reglering inte ökar kostnaderna för hästnäringen eller att byråkratin blir ohanterlig. Det vi ser är att förslaget inte är anpassat till de verksamheter som finns inom hästnäringen och inom hästsporten. För hästorganisationerna, hästägarna och framförallt Jordbruksverket kommer det att bli oerhört svårt att införa förslaget fullt ut. Inom hästsporten har vi nästan 35 000 licensierade ryttare och kuskar, både företagare och privatpersoner. Att för Jordbruksverket administrera dessa personer som vill ansluta sig till ett egenkontrollprogram ser vi som helt orimligt. Det föreslagna dispensförfarandet kommer att innebära en stor administrativ börda för alla inblandade inklusive för Länsstyrelserna. Alla beslut om dispens kommer att behöva vidarebefordras till hästsportorganisationerna då de program som planeras och diskuteras just nu berör tävlings- och banveterinärkontrollerna vid hästtävlingar.

Likaså ser vi att om branschkontrollanterna ska skicka tiotusentals rapporter till Jordbruksverket och Länsstyrelserna för deras riskbedömning kommer det att kräva en stor arbetsinsats av alla. Frågan är även om inte mängden av inkomna rapporter kommer att göra det oerhört svårt för Jordbruksverket och Länsstyrelserna att genomföra någon riskbedömning.

Förslaget kommer att innebära en stor administrativ börda för enskilda hästägare, hästorganisationer och även för Jordbruksverket. Att ge respektive hästägare ett diarienummer och sedan bevilja respektive hästägare dispens blir både kostnads- och tidskrävande för alla inblandade.

Tidsbegränsning

Även om kontrollprogrammen är frivilliga så måste de bygga på långsiktighet och hållbarhet för de företag som ansluter sig. Vi ser att tidsbegränsningen i godkännandet av organisationernas kontrollprogram motverkar detta.

Tidsbegränsningen kommer även att innebära mycket administration hos Jordbruksverket, organisationen såsom hos djurhållaren/djurägaren/tränaren/ryttare. Likaså ser vi att om ett företag eller privatperson ansluter sig till ett kontrollprogram i ett sent skede så kommer godkännandet bara att gälla en kort period. Det är något vi tror kan vara verksamt hämmande för tillväxt och utveckling. Begränsade godkännandeperioder skapar också en oro och osäkerhet om fortsatt godkännande både hos organisationen och hos djurägare m.fl. Det vore även bra att få

klarat om tidsbegränsningen är förenligt med EU:s tjänstedirektiv. Vad vi vet har inte någon analys av detta gjorts.

Vi ser emellertid positivt på att kontrollprogrammen skall vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt revideras löpande med beaktande av den vetenskapliga utvecklingen, Detta skall naturligtvis tillses av organisationerna inom respektive kontrollprogram.

Hästnäringens förslag

Vi föreslår därför att de hästorganisationer som tar fram egenkontrollprogram och ansluter sina medlemmar på frivillig basis till detta kan ansöka om att medverka vid ett kontrollprogram samt att ansökan om dispensförfarande skickas in via hästorganisationerna för sina medlemmar till Jordbruksverket.

Inom hästsektorn ser vi inte riktigt att det kan bli någon ekonomisk vinning för enskild person att ansluta sig till ett program förenat med höga kostnader. Just nu diskuterar vi att införa egenkontrollprogram för tävlingsaktiva. För en hästägare som har en häst som startar ett fåtal gånger om året blir en kostnad på 79 000 kronor som nämns i konsekvensutredningen en orimligt hög kostnad för att medverka i ett egenkontrollprogram.

Vi kan konstatera att konsekvensutredningen inte på någon punkt har tittat på vad förslaget får för konsekvenser för hästsektorn. I utredningen nämns att 500 djurhållare kommer att beröras av förslaget. För hästsektorn så är siffran betydligt högre då vi ser att egenkontrollprogram kan i en nära framtid bli aktuellt för cirka 35 000 licensierade ryttare och kuskare eller våra drygt 60 000 licensierade hästar.